

PERMAKULTUR, HVOR KØGE ENDER OG LANDET STARTER

I 2015 startede vi Køge Fælles Jord op. Vi var trætte af snak, snak og snak. Vi følte, at nu måtte vi gøre noget! Vi dannede en forening og lejede så en mark på 2,5 ha af Køge kommune 3 km fra togstationen. Fra starten brugte vi permakultur principper som det grundlæggende element i alt, hvad vi lavede. Stedet rummer i dag en fælles grønsagshave, individuelt dyrkede højbede, et lille drivhus, en sø, en madskov (skovhave), flerårige grønsagsbede, en terapihave, en eng, bistader, planteskole til selvbetjening, et udekøkken og et 170 m² stort drivhus af genbrugsmaterialer. Køge Fælles Jord har i dag ca. 170 medlemmer og 3.000 -5.000 besøgende/brugere om året. Nu går planerne videre på at udvide med beboelse og fælleshus i tinyhouses og et stort permakultur skovlandbrug på 22-30 ha.

Marianne Mark viser rundt i skovhaven.

Af Marianne Mark

GENOPBYGNING AF JORD OG MENNESKE

De helt grundlæggende værdier på Køge Fælles Jord (KFJ) er genopbygning af jorden og genopbygning af mennesket. Vi ønsker i alt, hvad vi laver, at genopbygge jorden og genopbygge mennesket.

Genopbygning af jorden:

Vi ønsker at genopbygge naturens ressourcer, hvilket gøres ved at dyrke og leve efter kulstoflagrende og regenerative metoder. Det er ikke længere nok at være CO₂ neutrale, hvis vi skal kunne se os selv og fremtiden i øjnene, så bliver vi nødt til at være kulstoflagrende i det, vi laver.

Vi sigter på en kulstoflagring på ca. 5-20 tons CO₂ pr. ha/år i gennemsnit på alle områder (bosteder, madskov, eng, grønsagshave/terapihave, regenerativt landbrug) og ca. 10 tons CO₂

pr. hus. Vi går efter et system, der modvirker klimaforandringerne ved at være kulstoflagrende, og som samtidigt er vandabsorberende og øger biodiversiteten. Altså opfylder kravene til et permakulturprojekt.

Genopbygning af mennesket:

Vi har arbejdsgrupper indenfor de forskellige områder. Alle kan blive medlem, og som medlem kan du deltage i det område, der interesserer dig. Vi har fra starten haft genopbygning af mennesket i centrum på KFJ.

Vi fandt hurtigt ud af, at hvis ikke mennesket har det godt, så bliver der ikke en madskov, drivhuse, tinyhuse etc. Så vi arbejder med fællesskab og herunder rummelighed og læringsfællesskab. På KFJ er alle velkomne, og alle har noget at give til fællesskabet.

En kommer 2 timer om ugen og slår græsset, en anden knokler løs 37 t/

uge, og en tredje drikker kaffe på bænken. Der er plads til alle, og helheden skaber det magiske.

Vi har endvidere uddannelse indenfor permakultur i centrum. Så vi hjælper gerne medlemmer med at finde de rette kurser og støtter økonomisk, hvis vi kan via Permakultur Danmark, Erasmus plus el. lign., så folk kan komme på kursus i Danmark eller udlandet.

Vi inviterer dygtige fagfolk indenfor Permakultur og bæredygtighed til KFJ for at holde kurser el. foredrag, så vi på denne måde kan genopbygge vores viden, have et læringsfællesskab og hermed genopbygge mennesket.

Bare i år har vi haft kurser i sociokrati, no dig, sankning, le slåning, kompost, flerårige grønsager, Permakultur Design Certifikat og studiegruppe i grafvri dyrkning.

Vi har bevidst inddelt vores 2,5 ha.

Sø gravet i 2016

Regnvandsopsamling.

Stort drivhus indenfor.

Udekøkken bruges her til undervisning under Permakultur Design Certifikat kurset.

i aktive områder og stille områder. Terapihaven og madskoven er stille områder, der giver ro og fordybelse, hvorimod grønsagshaven og udekøkkenet indbyder til social aktivitet.

Så hvis du har en dag, hvor du ikke orker for mange mennesker, så kan du vælge at arbejde i de områder af KFJ, hvor der er mere ro. Du er også altid velkommen til at græde hen over grønsagerne eller skriges i madskoven. Alle følelser er velkomne på KFJ og derfor behøver du ikke have en maske på - du kan bare komme, som du er. Uanset om du har en god eller dårlig dag.

FRA VANDLIDENDE JORD TIL EN GRØN OASE

Vi brugte det første år på at observere og designe stedet. Naturen på stedet var helt ude af balance efter at blive slået helt i bund hvert år maskinelt, og der var alt for meget vand i nogle områder. Det havde været svært at

leje jorden ud, netop fordi jorden var udpint og ikke kunne komme af med vandet, så den var vandlidende etc. Der var ingen træer eller søer til at opsuge/dræne vandet.

Jorden på stedet var tvunget ned i første successionsstadium uden træer. Inden da havde en landmand i perioder lejet jorden og tvunget stedet i monokultur mod naturens vilje, og traktoren sad fast i vandlidende jord, så der var lagt dræn osv. Intet fungerede.

Vi måtte tænke anderledes. Det var meget tydeligt for os, at det allerførste, vi skulle have styr på, var vandet på stedet. Da vi i permakultur arbejder med naturen og ikke imod den, så var det helt oplagt, hvad vi skulle gøre for at få jorden og vandet i balance igen.

- Vi etablerede en naturlig sø på 350 m². Dvs. en sø, der fungerer som vandbuffer uden fast bund.

- Vi plantede 75 -100 træer i et madskovs-system (skovhave) på 0,6 ha., samt træer andre steder.
- Vi lod de fleste vilde træer, der spirede frem, gro (birk, pil, eg, hassel m.fl.).
- Vi lavede regnvandsopsamlingsfjøl først 4 m³ - nu er vi snart oppe på 16 m³ regnvandsopsamling.

Disse tiltag gjorde, at vi efter 5-6 år kunne mærke, at vi havde genoprettet naturens balance på stedet. Jeg må indrømme, at jeg de første 5 år var i tvivl, om vi ville nå dertil, jeg så tit træer, som kæmpede, vi havde tørke, og vi havde ekstrem regnfulde år mv.

Pludselig en dag, da der var gået 5 år, så kunne jeg bare se, at nu trives træerne, de var ranke, "store" og flotte. Og nu er det sådan, at mykorrhiza svampene i jorden, som distribuerer næring, vand og beskeder under jorden, siges at være genetableret efter 5 år. Og JA, det må jeg bare sige, at

sådan var det hos os på Køge Fælles Jord. Der begyndte også at komme et væld af svampe efter ca. 5 år, som ikke havde været der før.

Dyrelivet er også blevet betragteligt på KFJ. Vi har den fredede springfrø, den grønne frø, vandsalamanderen, firbenet, forskellige mus, pindsvin, masser af humlebier, bier, insekter, fugle, ræve mm. Naturen har genvundet stedet, og samtidig er der plads til mennesket.

Forskellige biotoper til øgning af biodiversitet og robusthed

I vores design af de 2,5 ha. blev der indtænkt forskellige biotoper, så vi på den måde efterligner naturen, som også rummer mange biotoper på mindre områder. Vi etablerede følgende:

- En skovbiotop (madskov og de flerårige grønsagsbede)
- En engbiotop
- En vandbiotop (søen)
- En vild biotop (hvor vi bare observerede, hvordan naturen re-etablerer sig, når den ikke røres)
- En dyrket biotop (Den fælles grønsagshave og en terapihave)
- I kanterne havde vi et fredet dige mod syd og brombærkrat samt træer mod nord

Søen blev lagt, hvor vandet naturligt står højest på jorden og alligevel dannede vådområder. Grønsagshaven blev anlagt, der hvor vi kunne skaffe regnvand fra naboens store tag. Madskov blev lagt, hvor der var mindst vand på jorden. Da vi gravede søen op, brugte vi alle de forskellige jordlag i søen. Muld til højbede, semimuld til eng, ler til lerovn og byggeri.

Det, at vi har mange forskellige biotoper på et lille område, gør, at vi tiltrækker mange forskellige insekter, dyr, fugle etc. og på den måde øger biodiversiteten på stedet.

Samtidig skaber vi et robust økosystem, da den ene biotop bedre udholder tørke, og den anden biotop bedre tåler regn. Således vil vi få en større robusthed mht. madproduktion etc. for både mennesker og dyr på stedet.

KLIMAHUS

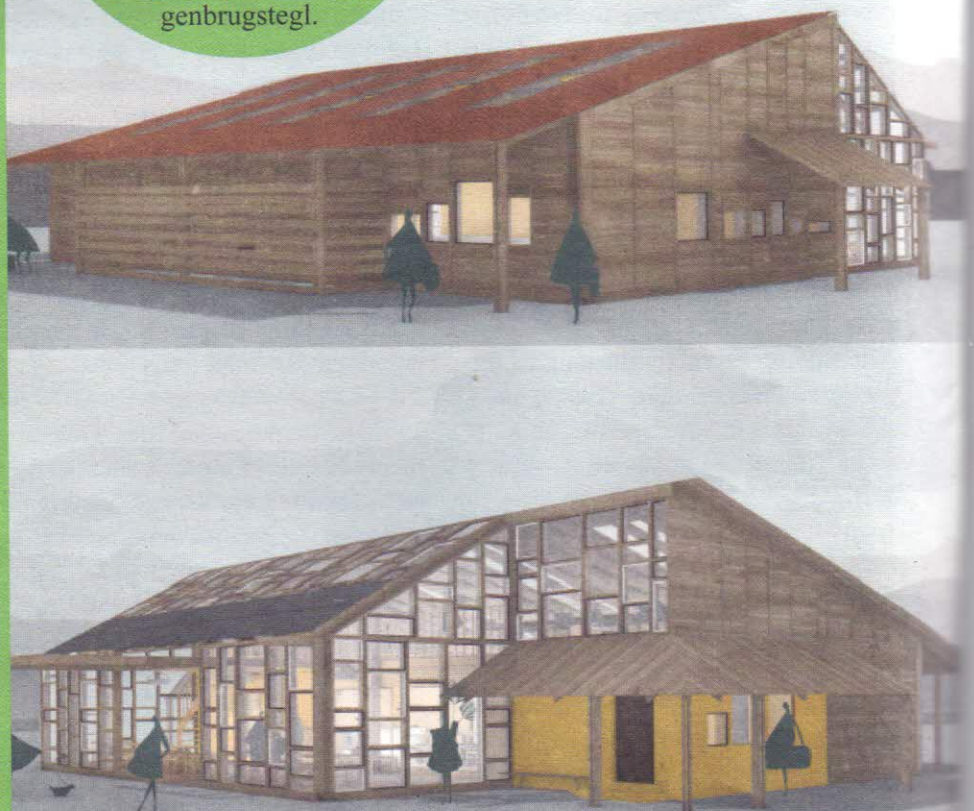
På KFJ har vi et klimahus i sagsbehandling i kommunen, og efter flere forsinkelser er vi nu ret sikre på at starte byggeriet maj 2022. Klimahuset skal fungere som undervisnings- og formidlingssted for permakultur og fremtidens kulstoflagrende og regenerative boformer.

Klimahuset skal demonstrere bæredygtige byggemetoder og bestå af 2 tinyhuse med en klimaskærm omkring. Alt bygges af natur- og genbrugsmaterialer.

Klimaskærmen gør, at man om vinteren kan nøjes med at opvarme den indre kerne, som består af 2 tinyhuse på i alt 66 m². Om efteråret og foråret har man yderligere 130 m² gratis opvarmet areal, som ligger under klimaskærmen.

Klimaskærmen er bygget af solide genbrugsvinduer fra en ejendom i København, og genbrugstegl hentet tæt på. Klimahuset skal endvidere fungere som fællesområde og fællesfaciliteter for tinyhusene. Så klimahuset har fælles vaskemaskiner, brusebad etc. til folk fra tinyhusene.

Skitser af det kommende klimahus. 2 transportable tinyhuse med klimaskærm omkring. Tinyhus 1 bygges af halmmodule og tinyhus 2 bygges af hempcrete. Begge pudses med lerpuds. Klimaskærmen giver ekstra opvarmning og er bygget af genbrugsvinduer og genbrugstegl.

NYE PROJEKTER I STØBESKEEN

TINY VARIGHEDEN

Vi arbejder nu organisatorisk på at etablere et boligområde, som vi kalder Varigheden, med 10-16 tinyhuse.

Efter de første 5 år på KFJ, var der flere og flere, der spurgte om vi ikke skulle i gang med tinyhuse på KFJ. Det var et ønske blandt både aktive KFJ folk og alle mulige andre. Og selvfølgelig skulle vi det. Det var som om stedet/designet ikke var fuldendt, når der ikke var nogen beboelse på stedet. Med beboelse på stedet ville det blive lettere at holde dyr, at passe planterne og bare nyde livet og naturen på stedet. Endvidere har det været en stressende faktor at være et sted det meste af dagen og spise aftensmad og sove et andet sted om natten. Permakultur designet bliver mere fuldendt, når vi bor på KFJ og på den vis bliver en del af naturen på KFJ. Her giver naturen mennesket det, som det har brug for til en lokalt forankret og kulstoflagrende livsstil.

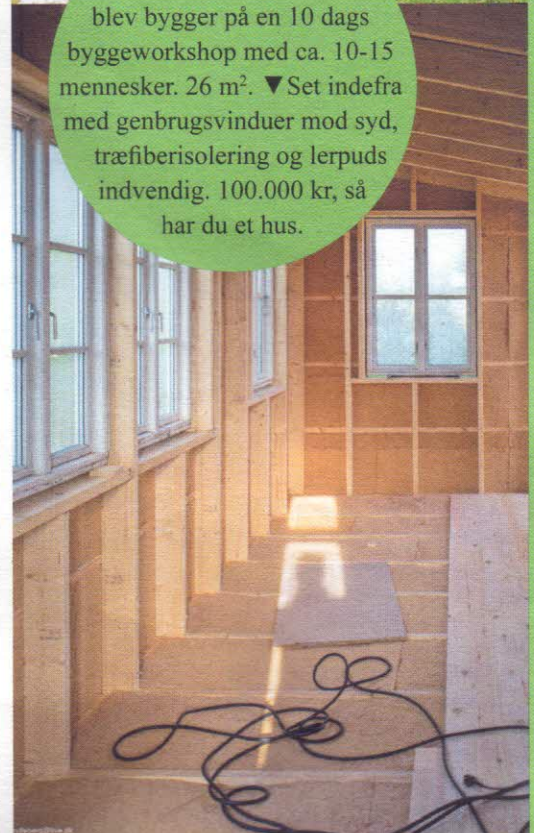
Ildsjæle på Køge Fælles Jord gik derfor i gang med at promovere tinyhustanken på KFJ. I samarbejde med Grøn Omstilling, Køge Kommune, har vi nu afsat et stykke jord på KFJ til boliglaboratorium for tinyhuse bygget af genbrugs- og naturmaterialer. Vi er nu så langt, at vi efter snak og præsentationer for de fleste ledende politikere i kommunen har fået boliglaboratoriet i kommuneplanen og nu skal til at udvikle lokalplanen mht. til tinyhusene.

Vi har i august 2021 bygget det først prøve-tinyhus, som gør processen mere håndgribelig. Vi arbejder tæt sammen med Køge kommune for at få tilladelser til disse småhuse, der ikke passer ind i det almindelige bygningsreglement, der nærmere passer til parcelhuse på 150-300 m².

Vi vil gerne arbejde for et nyt småhus-reglement, hvor tinyhuse kan have lavere isoleringstykkelse, flere vinduer, genbrugsvinduer etc. Vi ved at Grobund, et lignende projekt på Djursland, og mange andre steder i landet har samme udfordringer. Det er en ny tid. Tid til at handle anderledes, bo småt, bo klimavenligt og bo kulstoflagrende. Det er dermed også tid til fornuftig lovgivning for bæredygtige småhuse!

▲ Første prøve-tinyhus på KFJ, blev bygget på en 10 dages byggeworkshop med ca. 10-15 mennesker. 26 m². ▼ Set indefra med genbrugsvinduer mod syd, træfiberisolering og lerpuds indvendig. 100.000 kr, så har du et hus.

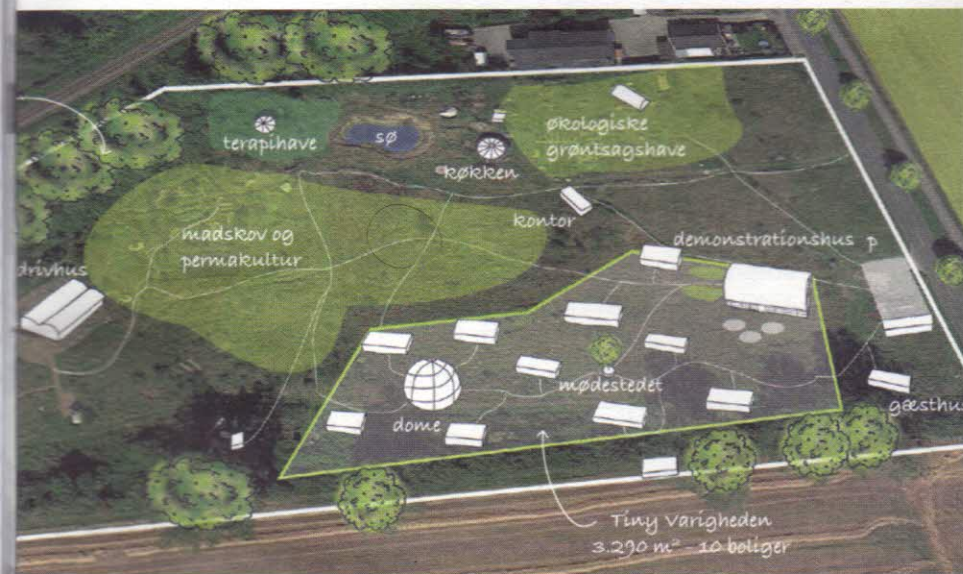
11 Tinyhuse på Køge Fælles Jord

Bolig-laboratorium for bæredygtig byudvikling

- Kulstoflagrende boliger
- Kulstoflagrende livsstil
- Størrelse 20-50 m²
- Demonstration af bæredygtigt byggeri
- Nye boligformer

Forskning og formidling - En vigtig del af projektet

- Københavns Universitet
- SBI Statens Byggeforsknings Institut
- Arkitekter
- Grønne byggefirmaer
- ARG0

Køge Fælles Jord med Boliglaboratorium for Tinyhuse

SKOVLANDBRUG – FREMTIDENS FØDEVAREPRODUKTION

Vores sidste skud på stammen er et regenerativt skovlandbrug på 22-30 ha. Vi er ved at forhandle om køb eller leje af jord op til KFJ og har allerede tegnet designet af jorden.

Her vil vi demonstrere fremtidens kulstoflagrende madproduktion i en større skala, som er biodiversitetsøgende og vandabsorberende.

Der skal være rekreative stier ned gennem skovlandbruget, så landbruget i fremtiden også er en rekreativ oase, hvor du bliver genopladet.

Vi skal have omlagt det nuværende landbrug til en kulstoflagrende dyrkningsform og det er skovlandbrug, hvor der lagres 10-20 tons CO₂/ha. Vi kan ikke blive ved med at gå og se på de bare marker omkring os, hvor humus indholdet efterhånden er nede på 0,5-1%. Vi må i gang med omlægningen nu!

Designet på KFJ's regenerative skovlandbrug er delt op i 5 hovedtyper: allédyrkning (med rækker af træer med korn og grønsager imellem), nøddetræer, frugttræer, madskov og naturskov. Hertil kommer græssende dyr, som en tværgående faktor og et område med market gardening.

KOM OG VÆR MED

Hvis du går med drømmen om en kulstoflagrende og biodiversitetsøgende livsstil, så kom og vær med. Vi har brug for folk, som vil det nye paradigmeskift, og som tør gå forrest. Vi bliver nødt til at løfte i flok nu!

Vi har bl.a. lavet 2 studiegrupper. Den ene studerer gravefri dyrkning i henhold til Charles Dowding, og den anden studerer Richard Perkins Master Class Regenerative Agriculture, så alle på KFJ har samme forståelsesgrundlag.

Marianne Mark er kursusholder, koordinator og initiativtager til Køge Fælles Jord.

køgefællesjord.dk
Fb: Køge Fælles Jord.
kfj.permakultur@gmail.com